

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0191

Tööga seotud surmajuhtumite vähendamise vajadus

Euroopa Parlamendi 21. mai 2026. aasta resolutsioon tööga seotud surmajuhtumite vähendamise vajaduse kohta (2025/3046(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 151, 153 ja 156,
 - võttes arvesse nõukogu 12. juuni 1989. aasta direktiivi 89/391/EMÜ töötajate tervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta¹,
 - võttes arvesse ELi tervishoiu ja tööohutuse strateegilist raamistikku aastateks 2021-2027,
 - võttes arvesse oma 10. märtsi 2022. aasta resolutsiooni uue 2020. aasta järgse ELi tervishoiu ja tööohutuse strateegilise raamistiku kohta²,
 - võttes arvesse oma 17. detsembri 2025. aasta resolutsiooni soovitusetega komisjonile digiülemineku, tehisintellekti ja algoritmilise juhtimise kohta töökohal – töö tuleviku kujundamine³,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artiklit 31, milles on sätestatud, et igal töötajal on õigus töötingimustele, mis on tema tervise, ohutuse ja väärikuse kohased,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõiget 2,
- A. arvestades, et tervishoid ja tööohutus on Euroopa sotsiaalpoliitika oluline tugisammas ning inimväärikuse, töötajate põhiõiguste ning

¹ EÜT L 183, 29.6.1989, lk 1,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1989/391/oj>.

² ELT C 347, 9.9.2022, lk 122.

³ ELT C, C/2026/2154, 6.5.2026, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2026/2154/oj>.

õiglaste ja ohutute töötingimuste kaitse keskne osa;

- B. arvestades, et 2023. aastal registreeriti ELis 3298 surmaga lõppenud tööõnnetust ja ligikaudu 2,8 miljonit surmaga mitte lõppenud tööõnnetust, mille tõttu puuduti töölt vähemalt neli päeva; arvestades, et need andmed toovad jätkuvalt esile tõsisid probleeme suure riskiga sektorites, nagu ehitus, transport, töötlev tööstus ja põllumajandus, kus tööõnnetusi esineb palju;
- C. arvestades, et noored töötajad on tõsiste tööõnnetuste suhtes haavatavamad kui nende vanemad kolleegid, kuna nendega juhtunud tööõnnetuste määr on üle 40 % kõrgem kui kogenumate töötajate puhul, millest kajastub, et nende suurema haavatavuse põhjuseks on piiratud töökogemus, ebapiisav kooolitus ja vähesem teadlikkus töökohaga seotud ohtudest; arvestades, et nad võivad kokku puutuda halbade töötingimustega, mis võivad neile põhjustada kutsehaigusi noores vanuses või hilisemas elus;
- D. arvestades, et töötervishoiu ja tööohutuse suhtes on oluline kohaldada soolist perspektiivi, kuna töötajad võivad olenevalt nende soost eri liiki ainete või riskidega rohkem kokku puutuda ja olla nende suhtes haavatavamad;
- E. arvestades, et selliste sektorite nagu tervishoiu ja sotsiaalhoolekande töötajad puutuvad kokku vägivalla ja psühhosotsiaalsete riskidega ning seisavad silmitsi ka oluliste ja sageli alahinnatud riskidega enda ohutusele; arvestades, et vägivald ja kiusamine töökohal võib põhjustada tõsist psühholoogilist kahju ja seda on seostatud vaimse tervise probleemide suurema riskiga; arvestades, et nendest nähtustest on eelkõige teatatud tervishoiu- ja hooldusteenuste valdkonnas;
- F. arvestades, et viimastel aastatel on mitu liikmesriiki teatanud õiguskaitseülesandeid täitvate avaliku sektori ametnike ja päästeteenistuse töötajate vastu suunatud rünnakute olulisest sagenemisest; arvestades, et teatavas kutsetegevuses, eelkõige selles, mis on seotud avaliku võimu teostamise ja seadusliku jõu kasutamisega, puututakse struktuurselt ja püsivalt kokku raskete kehavigastuste või surma ohuga, mis tuleneb kolmandate isikute tahtlikest vägivallaaktidest; arvestades, et ähvardused ja tahtlikud vägivallaaktid päästeteenistuse töötajate, näiteks parameedikute ja tuletõrjajate vastu on üsna uus nähtus, ning arvestades, et selline kokkupuude, mis hõlmab kolmandate isikute tahtlikke tegusid, eristab neid kutsealasid muudest ohtliku töö vormidest ja õigustab kaasnevate riskide olemuse erilist tunnustamist;
- G. arvestades, et piiriülesed ja võõrtöötajad, sealhulgas kolmandatest riikidest pärit töötajad, on eriti haavatavad tööalase ärakasutamise ja tööga seotud õigusvastase tegutsemise vormide suhtes; arvestades, et uuringute kohaselt on kogu maailmas selliste töötajate puhul

surmaga lõppevate tööõnnetuste oht ligikaudu 70 % suurem kui kohalike töötajate puhul⁴ ning et oluliselt suurem oht esineb ka ELis, kus see on eelkõige Ida-Euroopast pärit töötajate puhul ligikaudu 65 % suurem; arvestades, et kolmandate riikide kodanikel on tööõnnetuste oht kolm korda suurem ja hinnanguliselt antakse teada vaid umbes igast viiendast õnnetusest, mis näitab selle nähtuse tõsist alahindamist ning vajadust tugevdada kaitse- ja täitmise tagamise mehhanisme ning järgida seaduslikkust ja tööväärikust;

- H. arvestades, et suur arv tööga seotud surmajuhtumeid on põhjustatud kutsehaigustest, mida liiga sageli alahinnatakse ja liiga vähe tunnustatakse ning millest liiga vähe teada antakse, eelkõige ravi kättesaadavuse, ennetuse ja järelevalve puhul esineva ebavõrdsuse, kokkupuute ebapiisava jälgitavuse ja teatavate terviseprobleemide latentsuse tõttu; arvestades, et kutsehaigustest teatamata jätmine ja nende liiga vähene tunnustamine kahjustavad ennetuspoliitika, hüvitusmehhanismide ja täitmise tagamise süsteemide tulemuslikkust;
- I. arvestades, et vähk on ELis tööga seotud surmajuhtumite peamine põhjus; arvestades, et töötajad võivad töökohal kokku puutuda ainete kombinatsiooniga, mis suurendab veelgi terviseriske; arvestades, et kokkupuudet selliste teguritega nagu kiirgus, tööstress, ebapiisav töökorraldus ja töötingimused on seostatud tööga seotud vähktõvega; arvestades, et nahavähk on üks levinumaid kutsehaigusi, mille esinemissagedus suureneb, ja ainult piiratud osa neist juhtudest tunnustatakse kutsehaiguse juhtudena;
- J. arvestades, et 28. novembril 2022 vastu võetud komisjoni ajakohastatud soovitusel kutsehaiguste kohta⁵ rõhutati, et oluline on toetada tööriskidega kokku puutuvaid töötajaid ja perekondi, kes on sellise kokkupuute tõttu lähedase kaotanud, ning pakkuda muu hulgas neile piisavat abi;
- K. arvestades, et tööõnnetuste ja kutsehaiguste ennetamine on Euroopa sotsiaalpoliitika ja töötajate vaba liikumise õiguse nurgakivi; arvestades, et see ei ole mitte üksnes õiguslik nõue, mis tuleneb ELi õigusest, eelkõige direktiivist 89/391/EMÜ, ja liikmesriikide õigussüsteemidest, vaid ka strateegiline sotsiaalne ja majanduslik investeering, mis võib avaldada positiivset ja püsivat mõju töötajatele, ettevõtetele ja kogu ühiskonnale, aidates kaasa riskide vähendamisele, tööõnnetustega seotud sotsiaal-majanduslike kulude

⁴ Vt näiteks Lau jt, „Workplace mortality risk and social determinants among migrant workers“ (Võõrtöötajate töökohal suremuse risk ja sotsiaalsed tegurid), *The Lancet Public Health*, 9. köide, 11. väljaanne, 2024, E935-E949, [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(24\)00226-3](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(24)00226-3).

⁵ Komisjoni 28. novembri 2022. aasta soovitus (EL) 2022/2337 Euroopa kutsehaiguste nimekirja kohta, ELT L 309, 30.11.2022, lk 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2022/2337/oj>.

piiramisele ning töökeskkondade kvaliteedi ja kestlikkuse üldisele parandamisele;

- L. arvestades, et vabatahtlikele tuletõrjujatele pakutav erikoolitus, sealhulgas esmaabi, riskihindamise, evakueerimise korra ja tuleennetuse alane koolitus, on tõendatult suurendanud tööohutust, võimaldades tõsiste vahejuhtumite kiiresti ja tulemuslikult reageerida ning edendades riskiennetuskultuuri, aidates seeläbi vähendada tööõnnetuste raskusastet; rõhutab, et tööandjatel on direktiivi 89/391/EMÜ alusel juriidiline kohustus rakendada riskihindamisi, pakkuda koolitust ja tagada esmaabi, tuletõrje ja evakueerimise meetmed ning vabatahtlike tuletõrjujate oskuste toetamine töökohal võib neid kohustusi täiendada ja tööohutust veelgi suurendada;
- M. arvestades, et tööinspeksioonidel on otsustav tähtsus töötervishoiu ja tööohutuse poliitika tulemusliku rakendamise tagamisel riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning need on olulised tööalase ärakasutamise ja ohtlike töötingimuste ennetamiseks;
- N. arvestades, et töömaailmas toimuvad põhjalikud muutused, sealhulgas ebatüüpiliste töövormide levik, ebakindel töö, noorte töötajate kasvav osakaal ebakindlatel ja suure riskiga töökohtadel, tööjõu vananemine, digiüleminek, uue tehnoloogia kasutuselevõtt ja üleilmastumine, on suurendanud psühhosotsiaalseid riske ja tööstressi ning lisanud uusi töötervishoiuga seotud probleeme, mistõttu on vaja laiemaid ja integreeritud ennetusstrateegiaid;
- O. arvestades, et psühhosotsiaalsed riskid töökohal, nagu krooniline stress, läbipõlemine ja ahistamine, on terviseprobleemide ja tööga seotud surmajuhtumite peamine ja kasvav põhjustaja ning sageli neid alahinnatakse, neist teatatakse liiga vähe ja need jäetakse piisava tähelepanuta;
- P. arvestades, et psühholoogiliselt toetav töökeskkond on töötajate vaimse tervise ja füüsilise heaolu jaoks olulise tähtsusega; arvestades, et psühhosotsiaalsed riskid võivad tuleneda ebapiisavast töö kavandamisest ja halbadest korraldus- või juhtimistavadeist ning põhjustada stressi, ärevust, läbipõlemist ja depressiooni; arvestades, et pikaajalist kokkupuudet ebasoodsate psühhosotsiaalsete töötingimustega seostatakse vaimsele tervisele avalduvate tõsiste tagajärgedega, sealhulgas krooniliste haiguste ja suurema enesetapuriskiga;
- Q. arvestades, et tehisintellekti ja algoritmilise juhtimise süsteemide üha sagedasem kasutamine töökohal võib kiirendada töötempot ja kasvatada töökoormust, suurendada psühhosotsiaalseid riske, kahjustada töötajate autonoomiat ning tekitada uusi töötervishoiu ja tööohutuse riske;
- R. arvestades, et kliimamuutused, sealhulgas temperatuuri tõus,

sagedasemad ja intensiivsemad kuumalained ning muud äärmuslikud ilmastikunähtused kujutavad endast kasvavat ja mitmetahulist riski töötajate tervisele, ohutusele ja töötingimustele kogu ELis; arvestades, et pikaajaline kokkupuude kuumusega võib põhjustada tõsisemaid terviseprobleeme, nagu kuumakurnatus, kuumarabandus ja muud kuumusega seotud haigused, ning suurendab samal ajal ka väsimuse, keskendumisraskuste ja halvenenud otsustusvõime ning seega tööõnnetuste tõenäosust, mistõttu on vaja sihipäraseid ennetus- ja kaitsemeetmeid;

- S. arvestades, et tulemuslikud ennetusstrateegiad, teadlikkuse suurendamise meetmed, heaolualgatused ning tugeva töötervishoiu ja tööohutuse kultuuri edendamine on olulised, et ennetada raskeid õnnetusi ja kutsehaigusi ning vähendada tööga seotud surmajuhtumeid; arvestades, et selline ennetav käsitlus mitte ainult ei kaitse töötajate tervist ja ohutust, vaid toob ka majanduslikku kasu ettevõtetele ja ühiskonnale tervikuna;
- T. arvestades, et on vaja suurendada jõupingutusi, mis võimaldaksid saavutada kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 seatud eesmärgid, eelkõige eesmärgi 8.8 „Kaitsta töötajate õigusi ning toetada ohutute ja turvaliste töötingimuste loomist kõikidele töötajatele, sealhulgas võörtöötajatele, eelkõige naissoost võörtöötajatele, ja ebakindlates töösuhetes olevatele töötajatele“;
- U. arvestades, et ta väljendas oma 10. märtsi 2022. aasta resolutsioonis heameelt tööõnnetuste ja kutsehaiguste suhtes nulleesmärgipõhise käsituse kasutuselevõtu üle, nõudes ambitsioonikat tegevuskava, mille eesmärk oleks vähendada tööõnnetusi ja kaotada tööga seotud surmajuhtumid ja kutsehaigused, ning tõhustatud ennetusmeetmeid ning töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas kehtivate õigusaktide täitmise tagamist; arvestades, et surmajuhtumite arvu nullini viimise eesmärki ei tuleks pidada üksnes poliitiliseks eesmärgiks, vaid ka eetiliseks ja sotsiaalseks kohustuseks kõigi töötajate ees;
- V. arvestades, et iga töötaja õigus ohutule ja tervislikule töökeskkonnale tuleb täielikult tagada tööõnnetuste ja kutsehaiguste ennetamiseks võetavate tulemuslike meetmetega, samuti korrapärase kontrollide ja tõeliselt hoiatavate karistuste kaudu, mille toetuseks antakse pädevatele asutustele piisavad vahendid; arvestades, et tööohutust ja töötervishoidu käsitlevate õigusaktide mittejärgimine on tööalase ärakasutamise keskne osa ja kahjustab surmajuhtumite arvu nulli viimise eesmärgi saavutamist, mistõttu on oluline kehtivate õigusaktide range ja tulemuslik täitmise tagamine, sealhulgas tõhustades tööinspektsioone ning nende kontrolli- ja karistusvahendeid;
- W. arvestades, et nulleesmärgipõhise käsituse tulemuslik rakendamine nõuab mõõdetavaid meetmeid ja eesmärgi, terviklikku käsitlust, mis hõlmab kõiki tööga seotud õnnetusi ja haigusi, ennetuskultuuri

arendamist ja edendamist ning piisavaid vahendeid;

- X. arvestades, et ametiühingutel ja töötajate esindajatel on oluline tähtsus tööohutuse ja töötervishoiu kaitsmisel, sealhulgas nõuete täitmise seiramisel ja kehtivate normide tulemusliku rakendamise toetamisel; arvestades siiski, et direktiivi 89/391/EMÜ kohaldamisalas esineb endiselt lünki, eelkõige seoses teatavate töötajate kategooriatega, sealhulgas koduabilistega, kes on kaitsest osaliselt või täielikult välja jäetud, mis õõnestab võrdse kaitse põhimõtet, eelkõige naiste, kolmandate riikide kodanike ja muude haavatavas olukorras olevate rühmade puhul, mistõttu on vaja tagada piisav ja ühtne kaitsetase;
- Y. arvestades, et praegune ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegiline raamistik aastateks 2021–2027 läheneb lõpule; arvestades, et surmajuhtumite arvu nullini viimise eesmärgi suunas liikumise kiirendamiseks on vaja uuendatud poliitilist pühendumust ning ajakohastatud ja ambitsioonikamat raamistikku;
- Z. arvestades, et tööohvrite mälestamine on kollektiivse mälu ja moraalse vastutusega seotud algatus, mis aitab hoida inimelu väärtusel suuremat avalikkuse tähelepanu, tugevdada ennetuskultuuri ning uuendada Euroopa Liidu ja liikmesriikide institutsioonide pühendumust eesmärgile viia tööga seotud surmajuhtumite arv nullini;
- AA. arvestades, et kollektiivne mälu peab väljenduma vastutuses, sealhulgas usaldusväärse teatamise kaudu; arvestades, et sageli on endiselt eriti raske registreerida kõiki tööõnnetusi, sealhulgas surmaga lõppenud õnnetusi; arvestades, et on vaja tagada, et kõigil töötajatel oleks piisaval tasemel sotsiaalkaitse;
- AB. arvestades, et 8. augustil 1956 Marcinelle'is Bois du Cazier' kaevanduses toimunud tragöödiast, milles hukkus 262 kaevurit, kellest paljud olid Euroopa Liidu praeguste liikmesriikide kodanikud, sai pikaajaline sümbol, mis meenutab võitlust inimväärse töö, solidaarsuse ja sotsiaalse õigluse eest Euroopas;
- AC. arvestades, et kuna Marcinelle'i tragöödia ohvrite hulgas oli väga palju Euroopa riikide kodanikke, oli see Euroopa jaoks esimene ühine katastroof ning juba tollal hakkas tekkima idee vendlusest sellistes keskse tähtsusega küsimustes nagu töö, ohutus, õigus ja väärikus;
- AD. arvestades, et Marcinelle'i tragöödiast jäänud mälestus toetab teadlikkust põhiväärtusest, mida kujutavad endast töötajate vaba liikumine ning nende õigused ja ohutus, mis on toimiva ja konkurentsivõimelise sotsiaalse Euroopa prioriteedid;
- AE. arvestades, et mitme liikmesriigi ühismälu on sööbinud ka muud ajaloolised tööga seotud tragöödiad, sealhulgas 31. mai 1892. aasta Marie kaevanduse põleng, 10. märtsi 1906. aasta Courrières'i

kaevanduskatastroof, 7. veebruari 1962. aasta Luisenthali kaevanduskatastroof, 1968. aasta Aliveri kaevanduskatastroof, Soome Lapua padrunitehases 1976. aastal toimunud plahvatus ja 2026. aasta jaanuaris Kreekas Violanta tehases inimohvritega lõppenud plahvatus ja tulekahju, mis tuleavad pidevalt meelde tungivat vajadust luua tulemuslik poliitika, mis hõlmab ennetamist ja töötajate kaitset;

1. nõuab, et kehtestataks tööohvrite mälestamise ning töötajate kaitse ja väärikuse Euroopa päev, mida peetaks igal aastal 8. augustil, et mälestada Marcinelle'is toimunud Bois du Cazier' kaevanduse tragöödiat, kuna see oli oma olemuselt Euroopa tragöödia, mis hõlmas töötajaid mitmest praegusest ELi liikmesriigist, ning kujutab endast ühist sümbolit, mis meenutab võitlust inimväärsel töö eest ning vajadust töötervishoidu ja tööohutust üheskoos kaitsta;
2. märgib, et kõnealuse Euroopa päeva eesmärk oleks mälestada tööõnnetuste ja kutsehaiguste ohvreid ning suurendada üldsuse, ettevõtete ja institutsioonide teadlikkust ennetamise, tööohutuse ja inimväärsel töötingimuste tähtsusest; tuletab siiski meelde, et teadlikkuse suurendamine peaks olema seotud praeguste tervise- ja ohutusriskidega, aidates seeläbi tegelikult kaasa tööga seotud surmajuhtumite, tööõnnetuste ja kutsehaiguste ennetamisele; rõhutab, et kõnealune Euroopa päev võib aidata tugevdada ELi ja liikmesriikide pühendumist nulleesmärgipõhisele käsitusele, eelkõige edendades ennetamist, ohutut ja inimväärsel tööd, koolitust, teadlikkuse suurendamist tekkivatest riskidest, sotsiaaldialoogi ja kehtivate õigusaktide tulemuslikku täitmise tagamist, samuti edendades ELi tegevust, mis piirab psühhosotsiaalseid riske, luu- ja lihaskonna vaevusi ning äärmuslike ilmastikunähtustega seotud töötervishoiuriske kõigis sektorites ja igas suuruses ettevõtetes; on seisukohal, et kõnealune Euroopa päev pakuks ka igal aastal võimalust hinnata nulleesmärgi suunas tehtud edusamme, teha kindlaks lüngad ennetamisel ja täitmise tagamisel, tugevdada poliitilist vastutust riiklikul ja ELi tasandil ning kinnitada veel kord vajadust tulemuslike kontrollide järele;
3. rõhutab, et Euroopa päev, mis täiendaks 28. aprillil peetavat ILO ülemaailmset tööohutuse ja töötervishoiu päeva, peaks edendama koolides, töökohtades ja asutustes konkreetseid algatusi, sealhulgas teadlikkuse suurendamise kampaaniaid, koolitusprogramme ja ennetusalaste parimate tavade vahetamist, tugevdades seeläbi põlvkondade- ja sektoriülest ohutuskultuuri;
4. rõhutab, et kõnealune Euroopa päev peaks aitama tugevdada ELi ja liikmesriikide pühendumist eesmärgile tööga seotud õnnetused, haigused ja surmajuhtumid süstemaatiliselt ja püsivalt kaotada, järgides nulleesmärgipõhist käsitust, eelkõige edendades tööalast ennetustegevust, ohutut ja inimväärsel tööd, koolitust, teadlikkuse suurendamist tekkivatest riskidest, sotsiaaldialoogi ja kehtivate

õigusaktide tulemuslikku täitmise tagamist;

5. rõhutab, kui oluline on tugevdada töötajate õigust olla informeeritud ja ära kuulatud ning osaleda tervishoiu ja ohutuse valdkonna esindajate valimise ning kollektiivlepingute vastuvõtmise kaudu;
6. rõhutab, et tööga seotud surmajuhtumite nullini viimise eesmärgi saavutamiseks on vaja tihedat koostööd liikmesriikide, tööandjate, sotsiaalpartnerite, tööinspeksioonide, teadusasutuste ja ELi ametite vahel; nõuab parimate tavade, andmete ja ennetusmeetodite tõhusamat vahetamist Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Ameti (EU-OSHA) toel;
7. kutsub komisjoni üles hindama ja käsitlema tehisintellekti ja algoritmilise juhtimise süsteemidega seotud töötervishoiu ja tööohutuse riske, sealhulgas töö intensiivistamist, psühhosotsiaalset koormust, põhjendamatu järelevalvet ja tööaja piiride hägustumist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tunnistama surmajuhtumite ja raskete tööõnnetuste uusi riske, mis on seotud uute tööhõivevormidega, sealhulgas platvormitöö ja algoritmiliselt juhitud tööga, ning neid piirama; rõhutab, et töötajad, kes on kaasatud digitaalsete tööplatvormide kaudu, ning need, kelle ülesandeid, tempot ja tulemuslikkust juhivad või hindavad tehisintellektil põhinevad vahendid, võivad seista silmitsi suuremate tööohutuse ja töötervishoiu riskidega, mis tulenevad töörütmi intensiivistumisest, kuritahtlikust seirest, algoritmiliste otsuste tegemise ebapiisavast läbipaistvusest, sealhulgas seoses tuvastatavate inimesest kontaktpunktidega, ning ebatäpsest või puudulikust teabest või koolitusest; rõhutab, et sellise tehnoloogia kasutuselevõtu suhtes kohaldatakse vajalikku riskihindamist, läbipaistvat töötajate teavitamist ja nendega konsulteerimist ning sisulist inimjärelevalvet kooskõlas töötervishoiu ja tööohutuse õigusaktidega;
8. kutsub komisjoni üles põhjalikult hindama ja prognoosima töötervishoiu ja tööohutuse riske, mis tulenevad kliimaga seotud teguritest, sealhulgas kuumastress, äärmuslikud ilmastikunähtused, õhusaaste, suurem kokkupuude ohtlike ainetega renoveerimis- ja taristu ajakohastamise projektide ajal ning uute bioloogiliste ohtude tekkimine; nõuab, et tõhustataks sellel hindamisel põhinevaid ennetusmeetmeid, eesmärgiga tugevdada vastupanuvõimet ja valmisolekut riiklikes töötervishoiu ja tööohutuse süsteemides, sealhulgas varajase hoiatamise mehhanismide ja sektoripõhiste suuniste kaudu suure riskiga sektoritele, nagu ehitus, põllumajandus ja transport, ning muudele mõjutatud sektoritele, sealhulgas hädaabiteenistused; rõhutab vajadust anda tööinspeksioonidele ja tööandjatele praktilised ELi tasandi suunised kuumuse ohjamiseks töökohal ja muude kliimaga seotud kutseriskide kohta;
9. rõhutab, et äärmusliku kuumuse ja kliimamuutuste mõju tuleb tunnistada peamiste kutsealaste riskiteguritena, ning kutsub

komisjoni ja liikmesriike üles tugevdama töökohal rakendatavaid ennetus-, kaitse- ja kohanemismeetmeid, et vähendada tööõnnetusi, kutsehaigusi ja tööga seotud surmajuhtumeid;

10. kutsub komisjoni, nõukogu, kodanikuühiskonda ja sotsiaalpartnereid üles toetama kõnealuse Euroopa päeva kehtestamist ja pidamist ühiskondliku pühendumisena, mis ühendab institutsioone, ettevõtteid ja kodanikke, sealhulgas algatuste kaudu, millega edendatakse teavitamist, teadlikkuse suurendamist ja praktilisi vahendeid, mis on kohandatud väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ja haavatavatele töötajatele, ning töötervishoiu ja tööohutuse alaste parimate tavade vahetamise kaudu; rõhutab, et sellised algatused peaksid konkreetselt käsitlema psühhosotsiaalseid riske, kuumuse ja äärmuslike töötemperatuuridega seotud riske, alltöövõtuahelate ja mittestandardsete töövormidega seotud riske ning lähetatud töötajaid, hooajatöötajaid ja teisi piiriüleseid töötajaid mõjutavaid probleeme, tagades kooskõla võrdse kohtlemise põhimõttega ning vastuvõtvas riigis tööohutuse ja töötervishoiu ning sotsiaalkaitse kohta kehtivate normide tulemusliku kohaldamise; tuletab meelde, et liiga pikk tööaeg põhjustab sageli väsimust ja suurendab surmaga lõppevate tööõnnetuste ohtu;
11. julgustab liikmesriike suurendama tööandjate ja töötajate teadlikkust sellest, et neil on vastutus tagada enda ja teiste ohutus, edendama kohustuslikku esmaabikoolitust kõigile töötajatele, eelkõige suurema kutseriskiga sektorites, ning tagama, et selline koolitus oleks korrapäraselt ajakohastatud, laialdaselt kättesaadav ja integreeritud tööohutuse poliitikasse; rõhutab, et tööandjatel lasub esmane vastutus töötajate tervise ja ohutuse tagamise eest, sealhulgas riskihindamise, ennetusmeetmete, isikukaitsevahendite pakkumise, töötervishoiuteenuste, tööohutusosalaste õigusaktide tulemusliku rakendamise ning töötajate piisava teavitamise, juhendamise ja koolitamise kaudu; rõhutab tööandjate kohustust tagada töötajate ja nende esindajate tegelik kaasamine töötervishoiu ja tööohutuse protsesside väljatöötamisse, riskide ja ohtude hindamisse, meetmete kavandamisse ja nende seiresse ning ennetustöö tegemisse;
12. tuletab meelde, et vägivald on kasvav probleem paljudes töökohtades, eelkõige teenindus- ja tervishoiusektoris ning päästeteenistuse töötajate jaoks; rõhutab vajadust meetmete järele, mis on kavandatud selleks, et rakendada kiusamise, ahistamise ja muude töövägivalla vormide suhtes täisleppimatuse käsitust, parandades ja edendades organisatsioonilisi ja seadusandlikke tugistruktuure ning tõhustades intsidentidest teatamise süsteeme;
13. kutsub komisjoni ning EU-OSHAt üles kasutama võimalust levitada Euroopa päeval tööohutuse ja töötervishoiuga seotud ajakohaseid andmeid, võrdlevaid analüüse ja tõendus põhiseid suuniseid, pöörates erilist tähelepanu psühhosotsiaalsetele riskidele, ebatüüpilistele töövormidele, mikro- ja väikeettevõtjatele ning kõige

haavatavamatele töötajate rühmadele; kutsub lisaks komisjoni ja EU-OSHA t üles avaldama kogu ELi hõlmava ülevaate ja riikide andmed kutsehaiguste ja tööga seotud surmajuhtumite kohta, sealhulgas ennetus- ja kontrollinäitajad (kaasa arvatud tööinspeksioonid), et avalikku poliitikat paremini suunata ja tugevdada vastutust; rõhutab lisaks, kui tähtis on süstemaatiliselt seirata ja analüüsida töötingimuste, psühhosotsiaalsete riskide, tööinspeksiooni suutlikkuse ning töötervishoiu ja tööohutuse standardite järgimise suundumusi kõigis liikmesriikides, eesmärgiga tugevdada ennetamist, läbipaistvust ja töötingimuste ülespoole suunatud lähenemist kogu ELis;

14. palub, et komisjon parandaks koostöös Eurostati ja liikmesriikidega andmete kogumist tööõnnetuste ja kutsehaiguste, sealhulgas psühhosotsiaalsete riskide ja pika latentsusajaga haiguste kohta, ning nende andmete ühtlustamist ja läbipaistvust, ja piiraks teatamata jätmist;
15. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et vastutus töötervishoidu ja tööohutust käsitlevate õigusaktide järgimise eest oleks juhtkonna tasandil selgelt juurdunud ja organisatsioonis laialdaselt esindatud, sealhulgas toimivate ennetuskavade ja töötajate osalemise kaudu; rõhutab, et riskihindamised aitavad iseenesest õnnetuste arvu vähendada;
16. rõhutab regulatiivsete töötervishoiu ja tööohutuse kontrollide tähtsust ohutute ja tervislike töökohtade saavutamisel, tunnistades samas, et kontrollide ulatus võib olla piiratud; kutsub liikmesriike üles tugevdama tööinspeksioone alaliste töötajate, piisavate vahendite ja institutsioonilise sõltumatuse tagamisega, et kindlustada töötervishoidu ja tööohutust käsitlevate õigusaktide tulemuslik rakendamine ning reageerida muutustele, millega töömaailm silmitsi seisab;
17. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tõhustama töötervishoidu ja tööohutust käsitlevate õigusaktide täitmise tagamist, sealhulgas tagades tööinspeksioonidele piisavad vahendid, parandades piiriülest koostööd ja tagades tulemusliku nõuete täitmise, eelkõige juhtudel, kui raske hooletus on põhjustanud tõsiseid vigastusi või surma; on seisukohal, et töötervishoiu ja tööohutuse normide usaldusväärsuse ja tulemuslikkuse tagamiseks peavad normid olema piisavalt hoiatavad ja proportsionaalsed;
18. väljendab heameelt komisjoni hindamisaruande üle Euroopa Tööjõuameti (ELA) kohta, tunnistades selle tähtsust ELi tööõiguse ning töötervishoiu ja tööohutuse normide tulemuslikul täitmise tagamisel, eelkõige piiriüleses kontekstis ja suure riskiga sektorites, ning kordab üleskutset komisjonile tugevdada ELA volitusi, et parandada ELi tööõiguse ning töötervishoiu ja tööohutuse rakendamist; rõhutab, kui oluline on tagada konkreetne lisaväärtus

riiklike täitevasutuste toetamisel, sealhulgas tugevdatud kooskõlastatud ja ühiste tööinspeksioonide kaudu ning võimaluse kaudu aidata tulemuslikumalt kaasa rikkumiste tuvastamisele ja nende vastu võitlemisele; rõhutab vajadust edendada tööjõu liikuvust käsitlevate normide ja nendega seotud kontrollimenetluste suuremat ühtlustamist ja lihtsustamist, sealhulgas ühtsemate normide ja toimivama teabevahetuse kaudu kooskõlas ELA suunistega;

19. kutsub komisjoni üles määrama aastateks 2021–2027 kehtiva ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegilise raamistiku prioriteetide ja sellega saadud kogemuste põhjal kindlaks uue strateegilise raamistiku aastateks 2028–2034, juhindudes kvaliteetsete töökohtade tegevuskavast; rõhutab, et see uus strateegiline raamistik peaks olema selge, mõõdetav ja tähtajaline, selles tuleks sätestada selged ja uued nõuded ning selle eesmärk peaks olema vähendada tööõnnetusi ja tööga seotud surmajuhtumeid, jõuda eesmärgini viia surmaga lõppevate tööõnnetuste arv nullini, tugevdada töötajate kaitset, eelkõige suure riskiga sektorites ja haavatavate rühmade puhul, tegeleda tekkivate kutseriskidega, sealhulgas nendega, mis tulenevad uutest töövormidest, digitaliseerimisest ja psühhosotsiaalsetest riskidest, ning tagada töötingimuste kohandamine äärmuslike temperatuuridega;
20. väljendab heameelt direktiivide üle, mille eesmärk on vähendada kantserogeensete ainetega kokkupuute ja muude potentsiaalselt surmaga lõppevate kutsehaiguste riske; märgib, et surmaga lõppevate kutsehaiguste ennetamine nõuab kokkupuutega seotud eksperditeadmiste arendamist nii töökohtadel kui ka töötervishoiuteenustes; tuletab meelde, kui olulised on piisavad vahendid, mis võimaldaksid teha töökohtadel kindlaks ja ennetada kokkupuuteriske koostöös töötervishoiuteenistustega, kes võivad anda suuniseid asjakohaste töötervishoiu ja tööohutuse meetmete kohta; on seisukohal, et töötajatel, keda ohustab kokkupuude raskeid kutsehaigusi põhjustavate ainetega, peaks olema juurdepääs töötervishoiuteenustele ja korrapärastele tervisekontrollidele, et võimalikku kokkupuudet seirata; rõhutab, et terviklikus strateegias tööga seotud surmajuhtumite vähendamiseks tuleb sõnaselgelt käsitleda tööga seotud vähktõbe kui vaikset, kuid peamist tööga seotud surmajuhtumite põhjust, sealhulgas pika peiteajaga haiguste kaudu, mis tulenevad pikaajalisest kokkupuutest kantserogeenidega töökohal; rõhutab, et on vaja parandada ELi tasandil andmete kogumist tööga seotud vähktõve kohta, et täielikult kajastada tööga seotud surmajuhtumite tegelikku ulatust;
21. tunneb muret selle pärast, et lähetatud töötajad, võõrtöötajad ja alltöövõtuahelates olevad töötajad puutuvad ebaproportsionaalselt palju kokku töötervishoiu ja tööohutuse riskidega, sealhulgas surmaga lõppevate õnnetuste riskiga, tulenevalt killustatud vastutusahelatest, ebapiisavast koordineerimisest ja piiratud vastutusest, eelkõige sellistes suure riskiga sektorites nagu ehitus;

kutsub komisjoni üles hindama, kas kehtiv töötervishoiu ja tööohutuse õigustik tagab piisavalt minimaalsete ohutus- ja tervishoiunõuete toimiva rakendamise kõigis alltöövõtuahelates, ning tegema puuduste tuvastamise korral ettepanekuid seadusandlike meetmete kohta;

22. kutsub liikmesriike üles edendama tööohutuses ja töötervishoius ohutuskultuuri, eelkõige noorte töötajate jaoks, ühendades hariduse ja praktilised kogemused; on seisukohal, et haridusasutused peaksid pakkuma üldist teavet ja koolitust tervishoiu ja ohutuse kohta ning tööandjad peaksid tagama töökohapõhise koolituse, eelkõige õpipoisiõppe ja praktika ajal;
23. julgustab liikmesriike looma toetavaid raamistikke, mis hõlbustavad vabatahtlike tuletõrjude töölevõtmist, tunnistades omandatud oskuste väärtust, eelkõige esmaabi, riskiennetuse, tuletõrje, tuletõrjevahendite kasutamise ja evakueerimise korraldamise valdkonnas, ning parandades tööohutust, ennetades tööõnnetusi ja vähendades hädaabiteenistuste saabumist oodates selliste õnnetuste raskusastet;
24. rõhutab, et mikroettevõtjate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate haldussuutlikkus, rahalised vahendid ja eriteadmised on sageli piiratud; nõuab terviklikke ja sihipäraseid toetusmeetmeid, et aidata neil tööga seotud riske, haigusi ja surmajuhtumeid tulemuslikult tuvastada, ennetada ja juhtida, sealhulgas lihtsustatud ja kasutajasõbralike riskihindamisvahendite, sektoripõhiste suuniste, praktiliste ennetusprogrammide ja kättesaadava koolituse kaudu ning toetades töötervishoiu ja tööohutuse kohustuste täitmist;
25. kutsub komisjoni üles tõhustama koostöös liikmesriikide ja sotsiaalpartneritega ELi suuniseid tööõnnetuste ja kutsehaiguste ohvrite ja nende perekondade toetamiseks; kutsub lisaks komisjoni üles hindama võimalust töötada välja soovitusel, mille eesmärk on edendada piisavaid toetus- ja hüvitusmehhanisme ohvrite ja nende perekondade jaoks, soodustades kogu ELis kaitse ülespoole ühtlustamist;
26. kutsub liikmesriike üles tagama, et kõik töötajad, sealhulgas platvormitöötajad, kolmandate riikide kodanikud ja kodumajapidamistes töötavad koduabilised, saaksid töötervishoiu ja tööohutuse kaitsest tulemuslikult kasu kooskõlas riiklike süsteemide ja tavadega; kutsub liikmesriike ja sotsiaalpartnereid üles edendama tööõnnetuste ja tööga seotud haiguste ennetamiseks uuenduslike lahenduste ja parimate tavade kasutamist, sealhulgas selliste algatuste kaudu nagu EU-OSHA tervislike töökohtade hea tava auhinnad, mis tutvustavad toimivaid strateegiaid ja tehnoloogiaid, mida saab töötervishoiu ja tööohutuse parandamiseks rakendada kõigis sektorites;

27. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.